

HET BESTE NIEUWS UIT BRABANTPARK EN HEUSDENHOUT

'Benvenuto'

Het grote Italiaanse avontuur van
Leon en Peter.

Pagina 18

Winkelcentrum
Heusdenhout

pagina 4

Zeg het met een
kaartje

pagina 12

Knap geknipt bij
Knip&Knap

pagina 24

VOORWOORD

Het jaar is voorbij gevlogen, een jaar waarin we weer vier prachtnummers mochten maken. Met het verlies van Ton een bewogen jaar voor ons als redactie. Maar trots op wat we met teamwork voor elkaar hebben gekregen.

Dit keer in het bijzonder een woordje van dank voor Brenda. Mijn steun en toeverlaat bij het maken van dit blad. Een blad dat ik langzaam gedag ga zeggen. Mijn droom om in Italië te gaan wonen lijkt werkelijkheid te worden en daarmee zeg ik dan ook na 25 jaar Brabantpark vaarwel. Op pagina 18 leest u er meer over.

Verder volop aandacht voor de historie van onze wijken. Frans schreef in de serie over de winkelcentra een artikel over Winkelcentrum Heusdenhout en Wim en zijn werkgroep lichten het boek toe dat door de werkgroep Heusdenhout Historie is geschreven. Brenda schreef over een paradijsvogel en knap knipwerk terwijl ik met wat speuren de wereld van post in de wijk ontrafelde.

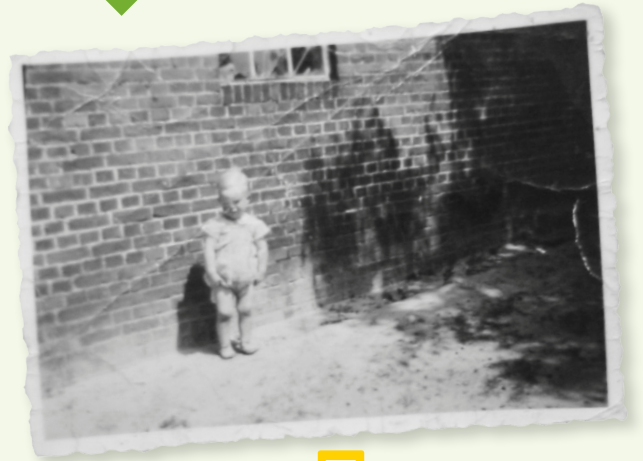
We hopen dat u geniet van dit mooie decembern timer en wensen u een hele warme kerst en een prachtig 2022 toe! Heeft u nog een tip of wilt u een bijdrage leveren? Stuur dan een mail naar info@breda-oost.nl

Hartelijke groet,

Leon Colbers
Hoofdredacteur

KORT NIEUWS

Onbekend Virus

Zoals we allemaal maar al te goed weten de laatste bijna 2 jaar is er het Corona virus. Nu zijn virussen van alle tijden maar gelukkig niet allemaal even ernstig als wat Corona doet voor mens en maatschappij met al zijn gevolgen. Gelukkig is er ook een veel minder bekend virus met de (verzonnen) naam Heusdenhout. Kom je van oorsprong van Heusdenhout dan laat het je op een of andere manier nooit meer los en kom je er kennelijk ook nooit meer vanaf. Gelukkig zijn de gevolgen niet ernstig en ingrijpend maar dus wel blijvend. Geboren op een boerderij die destijds gelegen was aan de Heusdenhoutseweg op wat nu een grasveld is tegenover het winkelcentrum aan de andere kant van de Heerbaan.

Mijn bijna eerst 3 jaar (zie foto als bijlage) heb ik daar doorgebracht. Mijn moeder was in 1917 op diezelfde boerderij geboren maar verhuisde met haar toen 3 kinderen en man naar de Moleneindstraat omdat inwonen bij haar vader, broer en schoonzus ook niet alles was natuurlijk.

Tot mijn 20-ste heb ik thuis gewoond en ben toen uitgevlogen en heb Heusdenhout verlaten. Tot die tijd kwam ik nog wel vaak op de geboorte boerderij waar mijn oom en tante met hun 13 kinderen woonde. Mijn moeder is haar hele leven op Heusdenhout, ruim 99 jaar, blijven wonen dus kwam ik er ook nogal eens. Buiten het gezin van mijn ouders zijn er nog 15 neven en nichten geboren in Heusdenhout. Als er iets speciaals te melden valt over onze geboortegronden dan heeft dat altijd nog onze belangstelling. Het recent uitgegeven boek HEUSDENHOUT ben ik dan ook aan het verslinden. Het heeft mij inmiddels toch weer nieuwe feiten en inzichten gegeven en stof te praten met familieleden. Ook al heeft de wijk een uitgebreid gezondheids centrum ik heb gelukkig geen therapie nodig voor mij Heusdenhout virus.

Nieuw boek over Heusdenhout

Wie aan Heusdenhout denkt, denkt over het algemeen aan een jaren 60/70 wijk zoals we er zovelen kennen in Nederland. Maar met een historie van meer dan 700 jaar is het gebied misschien wel één van de oudere bewoonde stukken van de stad. En over wat daar was waakt de werkgroep Heusdenhout van Heemkundekring Paulus van Daesdonk.

Enkele jaren terug benaderde Wim Joosen onze Stichting al voor financiële ondersteuning voor een boek. Dit nadat hij zoals hij het zelf zegt er was ingetuind om samen met anderen de klus aan te nemen een boek te schrijven over Heusdenhout. En hoewel de jaren bij hem tellen, is er met zijn koppie niets mis. Spitsvondig, vriendelijk en met de nodige humor vertelt hij hoe hij als jonge man in heemkunde geïnteresseerd raakte en Heusdenhout in zijn leven een plek heeft ingenomen. Nu na jaren hard werken is het het team gelukt om 3 november een prachtig boek te presenteren. Een 384 pagina's tellend boek waarin u een reis kunt maken door het oude dorp dat liep van de Teteringsedijk tot de Molengracht. Het boek bevat volop verhalen van en over oud bewoners, de gebouwen, tradities en zoveel meer. Voor iedereen die dol is op de historische rubrieken in ons wijkblad een must-have voor de boekenkast.

Wij als Stichting Wijkactiviteiten Breda-Oost feliciteren de werkgroep met de realisatie van dit prachtige boek en zijn trots een steentje te hebben mogen bijdragen.

Hoofdredacteur gezocht

Vanwege de emigratieplannen van de huidige hoofdredacteur zoeken we voor de toekomst een nieuwe hoofdredacteur voor Brabantpark & Heusdenhout Nieuws. Als hoofdredacteur bepaal je samen met de redactieleden de inhoud van het blad. Daarna hou je het proces in de gaten. Als alles compleet is verzamel je alles voor de vormgever en controleer je het drukbestand. Je controleert de inkomende mailbox en bent het aanspreekpunt voor het blad. Het werk voor Brabantpark & Heusdenhout Nieuws is vrijwilligerswerk maar erg leuk en dankbaar om te doen.

Interesse om een steentje bij te dragen? Stuur dan een mail naar info@breda-oost.nl

ZONNEPANELEN DE ENERGIE VOOR MORGEN

Investeer in duurzaamheid
076 - 58 79 002

Investeren in zonnepanelen is investeren in duurzaamheid. U bespaart niet alleen fors op uw energierekening, zonnepanelen zijn ook nog eens goed voor het milieu. Wij helpen uw wereld groener te maken. Omdat wij overtuigd zijn dat het moet en omdat we weten dat het kan. Een zonnepaneel is een goed product dat geld bespaart en zekerheid geeft.

coro
ZONNEPANELEN

Nikkelstraat 20 - 4823 AB Breda - Tel. +31(0)76-5879002
info@coro-zonnepanelen.nl

ECOLOGISCH - ECONOMISCH
www.coro-zonnepanelen.nl

**RALPH
VAN WINGERDEN**

UW MAKELAAR IN
BRABANTPARK EN
HEUSDENHOUT

ERA
REAL ESTATE

Content+
makelaars met meerwaarde

085-2220901 · info@contentplus.nl
Verlengde Poolseweg 18 te Breda

WINKELCENTRUM HEUSDENHOUT EN 116 JAAR ALBERT HEIJN IN BREDA

Winkelcentrum
Heusdenhout, vroeger
Bisschopshoeve

Door Frans Gooskens

Mijn moeder woont tussen 1967 en 2017 aan de Kapelstraat en is altijd een grote fan van nabijgelegen Albert Heijn aan de Bisschopshoeve. Maar ze is van voor de oorlog, dus ze blijft op de kleintjes letten. Binnen de familie zijn een tijdlang de 'halve' plakjes van Appie bekend. Mijn moeder gaat dan laat op de zaterdagmiddag naar de supermarkt en blijft dan hangen totdat de vleeswaren afgeprijsd worden. Op zondag bij de familielunch zet ze die dan met een zekere trots op tafel. Heel veel wat op de tafel staat is van Albert Heijn, maar speciaal voor mij haalt ze wel een stukje Zeeuws Spek bij slagerij Haarselhorst.

Ruimte voor de supermarkt

Om een aantal redenen is de Bisschopshoeve (nu winkelcentrum Heusdenhout) voor Breda-Oost bij de bouw in 1972 een vernieuwend winkelcentrum. De winkeliers wonen namelijk niet meer boven de zaak zoals bij Brabantplein, Hooghout en Epelenberg nog wel gebruikelijk was. Ze kopen hun winkel niet, maar huren die van de Limburgse belegger OGON. Daardoor kan het winkelcentrum in Heusdenhout zich makkelijker aanpassen, want ze hebben geen last van er boven de winkel wonende mensen met andere prioriteiten. Nadeel is dat het winkelcentrum er in de avond soms wat verlaten en saai bijligt. Een tweede verschil is dat het winkelcentrum Heusdenhout speciaal is ontwikkeld voor de supermarkt. Er is plaats gereserveerd voor een Albert Heijn met een oppervlakte van 1000 m². Als het Brabantplein eind jaren vijftig wordt ontwikkeld is daar alleen maar rekening gehouden met losse, kleine winkels met een vloeroppervlak tot 100 m². Albert Heijn moet daar genoeg nemen met drie naast elkaar gelegen losse winkels met kelders. Het winkelloppervlak komt daar niet boven de 300 m² en dat wordt al snel te weinig.

De supermarkt gaat vanaf de jaren zestig snel terrein veroveren in Breda en dus ook in Breda-Oost. Veel inwoners doen hun boodschappen bij Albert Heijn, want buiten de Aldi zijn er geen andere supermarkten in dit stadsdeel. Daarom is het goed eens te kijken naar de historie van Albert Heijn en de band met de stad Breda.

Inspiratie van Le Corbusier en wederopbouw

In de jaren vijftig maakt Mol zich losser van de Delftse school van Grandpré Molière. Hij maakt een flinke omweg om tijdens de vakantie de beroemde kapel van Le Corbusier te Ronchamps in Frankrijk te bezoeken. Met beton kunnen allerlei nieuwe vormen worden gemaakt en het traditionele pannendak wordt zeldzaam bij hem. Samen met zijn liefde voor simpele Romaanse kerken kan hij zich goed voegen in de wederopbouwarchitectuur. Woningen moeten snel, simpel en goedkoop worden gebouwd en nieuwe bouwmaterialen, waaronder beton, helpen daarbij. Platte daken mogen weer en zijn nog steeds volop te zien in het Brabantpark.

De komst van Albert Heijn in de stad (1905)

In januari 1905 opent Albert Heijn zijn eerste filiaal in Breda aan de Lange Brugstraat. Een ervaren medewerker, Piet Mobach, krijgt de leiding. Voor de opening is zoveel

▲ Het Albert Heijn filiaal aan de Lange Brugstraat 28, hier gevestigd tussen 1909 en 1917.

belangstelling, dat wachtende Bredanaars de ruit uit de voordeur duwen. Vanaf het begin maakt het filiaal veel reclame in de plaatselijke kranten. De zaak loopt goed en in 1909 schuift de winkel door van straatnummer 1 naar een ruimere zaak op nummer 28. Het aantal artikelen in de winkels groeit in die periode van 120 naar 300, wat in die tijd als groot wordt gezien.

Rond 1917 schuift de winkel door naar een nog groter pand: straatnummer 37. Een AH-winkel heeft dan al tegen de duizend artikelen. Het filiaal doet in 1921 mee aan een landelijke reclameactie voor koffie. De firma heeft een donkere Amerikaan aangetrokken, Arnold Ford, die in een wit kostuum gratis kopjes koffie aanbiedt gezeten in een Oosterse salon. Albert Heijn blijft hierna in koffie investeren en zet in de jaren dertig het merk 'Boffie' in de markt. Boffie is een klein mannetje dat een groot plateau met dampende koffiemokken draagt. Hieromheen zijn er kinderboeken met de avonturen van Boffie, koffiebussen en prijsvragen. Koffie is eerst nog een minder populaire drank in Nederland, maar mede door de inzet van Albert Heijn gaat Nederland en dus ook Breda massaal aan de koffie. In de jaren vijftig zestig van de vorige eeuw gaat de supermarkt het drinken van sherry en wijn populariseren. Op vakantie in zuidelijke landen leren Nederlanders dit drinken en ook in eigen land waarderen.

Net als andere kruideniers heeft Albert Heijn in Breda loopjongens in dienst. De echt rijke dames hebben dienstmeisjes die de boodschappen doen, voor de sociale laag eronder is bezorging aan huis een alternatief. Je ziet al een aantal kenmerken van de grootgrutter uit Zaandam hier opduiken, die nu ook nog herkenbaar zijn: een breed assortiment, aandacht voor wat luxere producten, een goed reclamebeleid en servicegericht naar de klanten.

De komst van zelfbediening in Breda

Een grote verandering dient zich aan rond 1950 als Albert Heijn het Amerikaanse concept van zelfbediening gaat omarmen. De winkelketen ontwikkelt een concept met

▲ Reclame voor Boffie-koffie in Bredasche Courant van 1936. Deze gekleurde variant komt van Stichting Albert Heijn Erfgoed.

standaard metalen rekken met verstelbare planken. Voorts komen er – ook allemaal nieuwigheden voor die tijd – winkelmandjes en karretjes. Fabrikanten gaan langzaam over op het aanbieden van hun waren in kleinverpakking, die zo in het rek kunnen. Maggi is daar snel mee en krijgt een prominente plaats in het rek. Hiervoor worden veel artikelen nog in de winkel afgewogen uit grootverpakking en speciaal verpakt voor de klant. De klanten reageren wonderbaarlijk op het nieuwe concept. Artikelen vliegen van de planken zonder dat het personeel zelf iets hoeft te doen. Behalve afrekenen aan de kassa dan en de vakken gevuld houden.

Nieuwe SuperMart versterkt positie van Albert Heijn

A. DE WILT
... een taak ...

„De nieuwe SuperMart aan het Brabantplein betekent, dat de naam Albert Heijn nog meer dan voorheen in Breda een vertrouwde klank krijgt”, zegt de heer A. de Wilt, filiaalhouder van de AH-Bedieningswinkel in Ginneken. „Natuurlijk gaan er klanten van mijn zaak poortaan naar het Brabantplein, omdat het voor hen veel dichterbij is”, meent hij, want uit deze nieuwe wijken hadden heel wat bewoners de weg al naar de Ginnekenweg gevonden. Overigens is de heer De Wilt ervan overtuigd, dat er voor de bedieningswinkels een taak zal blijven bestaan. „Er zijn nog steeds klanten”, zo zegt hij, die al 33 jaar in AH-dienst is, „die bediend willen worden en daarvoor zullen ze bij mij komen”.

Meer parkeerplaats
De heer H. W. Jansen van het Planclusplein gelooft wel, dat zijn zelfbedieningswinkel wat klanten zal verliezen aan de nieuwe SuperMart. „Maar dat zijn dan voornamelijk de mensen, die al eerder naar de omgeving van het Brabantplein verhuisden”, zegt hij. Dat geldt ook voor zijn filiaal

J. G. Huis in 't Veld
... optimistisch ...

nen, maar anderzijds geloof ik, dat de Super-Mart de goede naam van Albert Heijn in Breda nog sterker zal verbreiden en het klantental ook voor de andere filialen zal doen toenemen”.

- ◀ In de Allerhande van maart 1961 reageren de andere drie filiaalhouders in Breda op de opening van de supermarkt op het Brabantplein. De heer De Wilt van de kleine filiaal Ginneken denkt dat zijn bedieningswinkel het gaat redden. Maar in 1971 zijn alle bedieningszaken gesloten.

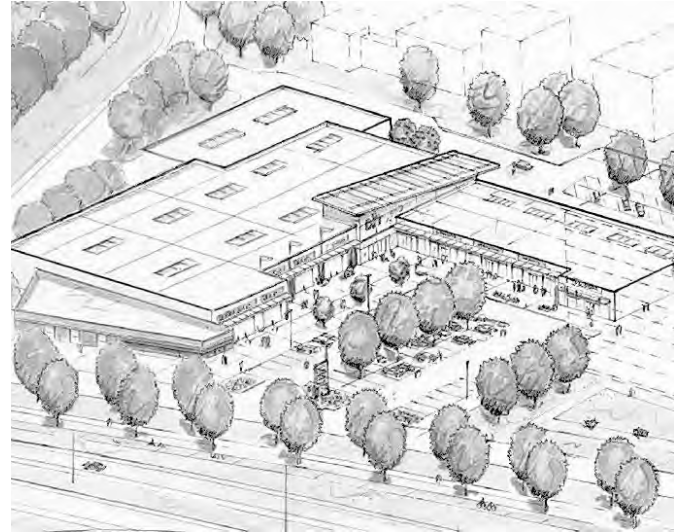
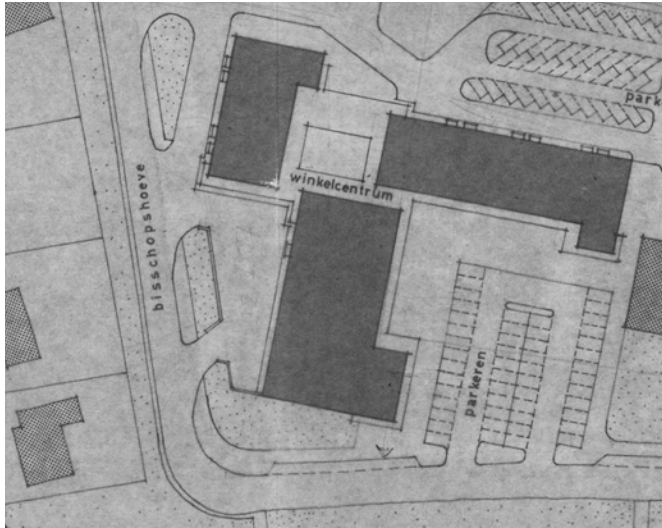
MediaTopper

Minervum 7370
4817 ZH BREDA

076 - 887 887 2
www.media-topper.nl

VOOR ALLE VOORKOMENDE BINNEN- EN BUITENRECLAME!

- ▲ De oude plattegrond met drie losse blokken van het winkelcentrum Heusdenhout in 1972 en een impressie van eigenaar Tenstone van de verandering in 2007 naar een L-vorm.

Een nieuwe supermarkt in Heusdenhout

Vanaf 1970 is Albert Heijn bezig met een nieuwe supermarkt in Heusdenhout, een stadsdeel aangelegd voor 5000 inwoners. In het nieuwe winkelcentrum krijgt de winkel meer mogelijkheden. De winkel op de Bisschopshoeve is ten eerste groter en efficiënter. Heeft het filiaal op het Brabantplein 300 meter vloeroppervlak, dan krijgt Heusdenhout er 1000. Hierdoor komt er ruimte om rond de 5000 artikelen te verkopen. Vaste binnenwanden ontbreken bijna geheel, waardoor de winkelrekken op allerlei manieren kunnen worden geplaatst. Een kelder is niet meer nodig voor het inpakken en ompakken van artikelen. Alles komt direct uit het centrale magazijn.

Een andere voorname verbetering is de ruime parkeermogelijkheid voor auto's. Zowel voor als achter de winkels van de Bisschopshoeve komen parkeerplaatsen. Het Brabantplein krijgt pas met de komst van de Primarkt in 1987 een groter parkeerterrein. Zo'n dertien jaar later, na de overname van de Primarkt, zal deze winkel veranderen in een Albert Heijn.

November 1972 is de opening van de nieuwe Albert Heijn supermarkt in Heusdenhout en ook de andere winkels gaan dan open.

Van Bisschopshoeve naar winkelcentrum Heusdenhout

Een winkelcentrum moet met de tijd mee en in 2007 gaan alle winkels in Heusdenhout op de schop. Van drie losse bouwblokken worden twee aaneengeschakelde blokken gemaakt met een L-vorm.

De naam verandert van Bisschopshoeve naar Heusdenhout. Een paar winkels schuiven op zoals de bakker. De grootste verandering is voor de AH-supermarkt zelf: die gaat van 1000 m² naar 1600 m² en slokt een aantal achterliggende winkels op. De winkel krijgt dan ruimte voor 20.000 artikelen.

Eind 2019 is de Albert Heijn weer aan de beurt voor een aanpassing. De winkel gaat over op het concept AH Verswinkel. Door een kleiner magazijn komt er ruimte vrij voor verse groente en fruit met een aantrekkelijke presentatie. Een andere belangrijke verandering: de traditionele kassa's met loopband en beurtbalkjes worden voor een groot deel vervangen door zelfscan kassa's. Ongeveer 70% van de boodschappen gaan nu via het systeem van zelfscannen.

- ▲ De huidige filiaalmanager van AH Heusdenhout is de heer Erik Westerbeeck. Hij werkt nu 40 jaar voor Albert Heijn, waarvan 30 jaar als filiaalmanager, onder andere in Gorinchem.

▲ De Albert Heijn in 2021

We hebben, samen met Albert Heijn, een reis door de tijd gemaakt van 116 jaar. Het is duidelijk dat we de supermarkt zijn gaan omarmen in Breda. Ik ben benieuwd hoe de supermarkt zich zal gaan aanpassen aan onze nieuwe wensen in de toekomst.

Bronnen en verder lezen

J.L. de Jager, *Arm en rijk kunnen bij mij hun inkopen doen. De geschiedenis van Albert Heijn en Koninklijke Ahold* (Baarn, 1995)

Stichting Erfgoed Albert Heijn: <https://albertheijnerfgoed.nl/> (afbeeldingen en documentarchief)

Gesprek met filiaalmanager Erik Westerbeek

Stadsarchief Breda, Bouwdossiers

Online krantenarchief: www.delpher.nl

JOUW ORTHODONTIST IN BREDA

- De nieuwste en modernste orthopraktijk van Breda
- Iedere patiënt telt, geen massa behandelingen
- Ook voor de onzichtbare beugel, de invisalign
- Bellen of mailen is meteen een afspraak
- Zes afzonderlijke behandelkamers
- Overdekte fietsenstalling
- Persoonlijk advies
- Gratis parkeren

btte
orthodontist

P. OTTE, ORTHODONTIST
SINT IGNATIUSSTRAAT 291
4817 KK BREDA

076-514 99 33
RECEPTIE@ORTHODONTISTBREDA.NL
WWW.ORTHODONTISTBREDA.NL

UIT HEUSDENHOUTS HISTORIE 37

Door Heemkundekring Paulus van Daesdonck

Heusdenhout met 500 jaar St. Annakapel De titel van een onlangs gepresenteerd boek

Inleiding

Sinds 2010 zijn door heemkundekring Paulus van Daesdonck in het wijkblad Heusdenhouts Nieuws en vanaf eind vorig jaar in Brabantpark en Heusdenhout Nieuws heemkundige artikeltjes verschenen over Heusdenhout. Niet alleen wordt het gebied bedoeld dat nu de wijk Heusdenhout vormt, wel het gehele noordelijke deel van de vroegere gemeente Ginneken en Bavel. Dat omvatte ook een deel van het huidige Brabantpark. De artikelen gaan over diverse onderwerpen die gemeen hebben dat ze het Heusdenhout van vroeger of personen uit die tijd aangaan of daarmee in relatie staan. Reacties geven aan dat deze stukjes worden gewaardeerd. Bij de bouw van het appartementencomplex en nieuwe Michaëlkerk ontstond het idee om een fotoboek uit te brengen over de kerkgebouwen in de parochie. In tijdsvolgorde de Sint Annakapel, de kerk aan de Driesprong, de voormalige Michaëlkerk en de nieuwe Michaëlkerk. Een goed plan, maar tijd en menskracht ontbraken destijds om het boek naast de -met de bouw samenhangende- actie Samen Bouwen-Samen Delen vorm te geven. Toen de nieuwe kerk opgeleverd was en genoemde actie afgerond, bleef het idee van een (foto)boek. Intussen is het gerealiseerd, weliswaar met vertraging en een aangepaste inhoud: het voormalige kapeldorp Heusdenhout. Veel bladzijden waren nodig om Heusdenhout-dorp zo te beschrijven en met foto's te verduidelijken, dat een lezer zich een goed beeld kan vormen van dorp en bewoners.

Om evenwicht te brengen in beschrijvingen en afbeeldingen is er nogal wat ter zijde gelegd, het boek had nog dikker kunnen zijn. Van bepaalde personen en gebouwen vonden we niets of weinig terug, terwijl we van sommige bronnen complete fotoboeken ontvingen.

Hosenhout

In het eerste hoofdstuk komen elementen uit het verleden van het dorp ter sprake. Het betreft onder meer grenswijzigingen en annexaties, vlag en wapen van Heusdenhout en de oprukkende verstedelijking.

▲ De voorzijde van het boek.

Onlangs belde een persoon die vroeger -in het gezin waarvan hij deel uitmaakte- in het kapeldorp opgroeide. Hij wilde weten wat het woord of de naam Hosenhout betekent die naast de naam Heusdenhout in de ring van Cortenstaal op de nieuwe rotonde in de Heerbaan is aangebracht. Die naam komt voor in een oorkonde uit het jaar 1293 waarin de persoon Walteri de Hosenhout wordt genoemd, vertaald Wouter van Hosenhout. Wouter was schepen van de stad Breda. Voor de naam Hosenhout geeft Ir. Christ Buiks, zeer deskundig op het gebied van veldnamen in de Baronie, als verklaring: Bos van hoog opgaande bomen, waar men hout vindt om stelen voor handgereedschap van te maken. Dat het woord hout als deel van plaatsnamen

bos betekent is wel bekend, er zijn diverse plaatsen in de omgeving van Heusdenhout waarin het woord hout deel uitmaakt van de naam. In de loop der eeuwen kende de naam van het kapeldorp vele schrijfwijzen, totdat het uiteindelijk Heusdenhout werd.

Wandeling

Er zijn mensen die in een stad of dorp geboren zijn en daar hun hele leven zijn gebleven. Stap voor stap hebben zij de veranderingen in hun omgeving beleefd. Maar menigeen zal zich in een andere plaats hebben gevestigd. Komen zij na jaren terug in hun geboorteplaats of in de straat waarin zij woonden dan beginnen ze met rondkijken. Zijn er nog elementen zichtbaar die overeen komen met het beeld in hun geheugen? Wat is er verdwenen of is er bijgebouwd en welke personen wonen nu in ons huis? In hoofdstuk twee worden -als ware men aan het wandelen door het dorp- per huisnummer de families opgesomd die in de straten van weleer in Heusdenhout woonden. Achter in het boek worden in twee bijlagen de hoofdbewoners opgesomd met hun adressen rond de twee cruciale annexatiejaren, 1942 en 1961. Tevens zijn bij 'de rondgang' door het dorp foto's van personen, woningen of boerderijen opgenomen voor zover we die afbeeldingen konden vinden of ons door bronnen werden aangereikt.

▲ Vele bronnen werden geraadpleegd.

St. Annakapel

Van het vroegere dorp Heusdenhout vormde de kapel, toegewijd aan de Heilige Anna, het historische middelpunt. De bewoners van Heusdenhout waren destijds zelf behulpzaam bij de bouw. In 1518 werden er de eerste erediensten gehouden. Het bouwwerk kende een turbulent leven. Bij de opeenvolgende belegeringen van de vesting Breda lagen het dorp en de kapel regelmatig in militair gebied en diende de kapel als verblijfplaats voor soldaten. Ook werd de kapel als winteropslag gebruikt toen deze in verval was.

▲ St. Annakapel, een met riet gedekt monument.

In de jaren dertig van de vorige eeuw is de kapel drastisch opgeknapt en sindsdien heeft deze zijn religieuze functie weer herkregen. Mogelijk heeft de aanwezigheid van de kapel er aan bijgedragen dat een aanzienlijk aantal personen uit Heusdenhout zich geroepen voelde om priester, broeder of zuster te worden. Met name het Rijke Roomse leven in de jaren 1860-1960 zal hierop zeker zijn invloed hebben gehad. Over de religieuzen uit Heusdenhout en over de kapel leest u in de hoofdstukken drie en vier.

▲ Interieur van de kapel tijdens het feest van St. Anna.

Werken en ontspanning

In de overzichten uit 1940 en 1965 is op te maken wie de hoofdbewoners in die jaren waren en welke beroepen zij destijds uitoefenden. Het was de tijd van de grote gezinnen waarbij de echtgenotes en moeders thuis niet gemist konden worden. Ook toen was er naast werken ruimte voor andere bezigheden. Mensen zijn ten slotte sociale wezens en zoeken elkaar ook op voor ontspannende activiteiten, er is immers meer dan werken alleen. In hoofdstuk vijf is beschreven wat de bewoners van het dorp zoal in hun vrije tijd deden. Alleen de naam al van de toenmalige voetbalclub van Heusdenhout 'Nooit Zonder Moed' NZM toont de vitaliteit van deze hechte dorpsgemeenschap.

▲ Nog wel met paard als krachtbron, maar reeds met luchtbanden.

▲ Boerderij Heusdenhoutsestraat 1, op de achtergrond de St. Annaschool.

▲ Leerlingen van de St. Annaschool met rechts hoofd der school J.B. Keijzers.

▲ Huize Weilust

Onderwijs

Er is al sprake van onderwijs te Heusdenhout in de zeventiende eeuw. De leerplicht voor ieder kind bestond nog niet. Er werd onderwijs gegeven in de kapel. Eigenlijk was de kapel dus een voorloper van een mfa, een multifunctionele accommodatie, zoals deze tegenwoordig genoemd wordt en vaker voorkomt. In 1874 werd de school opgeheven. Ongeveer een eeuw geleden werd de Stichting Schoolfonds voor Heusdenhout opgericht. De St. Annaschool werd vanaf 1922 operationeel en bleef dat tot 1970. Vanaf het begin was de school emancipatorisch vooruitstrevend, jongens en meisjes zaten gezamenlijk in de klas. Voor het dorp was het teleurstellend dat de St. Annaschool moest worden opgeheven ten gunste van de huidige Weilustschool. In het huidige gezondheidscentrum Kapelhof aan de Kapelstraat zijn delen van enkele gevels van de oorspronkelijke St. Annaschool behouden.

▲ Leerlingen van de St. Annaschool met in het midden hoofd der school J. Kerremans.

Ook de plaquette over het leggen van de eerste steen is in het oude geveldeel bewaard gebleven.

Voor wie en waar

Het boek, dat afsluit met een hoofdstuk over de Molenleij - 't Leike- de zo kenmerkende beek door Heusdenhout, telt 384 bladzijden en is rijkelijk voorzien van historische foto's.

Het is waardevol voor iedereen die belangstelling heeft voor de geschiedenis van het dorp Heusdenhout. Niet alleen wanneer u er geboren bent en er bent opgegroeid, maar zeker ook voor de huidige bewoners die van elders kwamen en hier zijn komen wonen.

Een geweldig
mooi cadeau
voor de
feestdagen.

Het boek is verkrijgbaar voor € 18,50 in het museum van de heemkundekring, voor de openingstijden zie: www.paulusvandaesdonck.nl en na afspraak bij:

Bep Kerstens ehkerstens@casema.nl
Cees van der Velden cjmvldelden@casema.nl
Wim Joosen joosen.wim@gmail.com

Siereveld 11
4817ND
T: 076 5810024

Werkgroep Heusdenhouts Historie van
Heemkundekring Paulus van Daesdonck.

WILDEREN 2 ■ 4817 VG, BREDA ■ 076 - 587 33 00 ■ WWW.PMC-HEUSDENHOUT.NL

FYSIOTHERAPIE ■ KINDER & PSYCHOSOMATISCH FYSIOTHERAPIE ■ LOGOPEDIE ■ ERGOTHERAPIE ■ DIËTETIEK ■ PODOPOSTURAAL ■ OSTEOPATHIE

VERBORGEN PARADIJS

Door --

Verborgen tussen de voetbalvelden van PCP en verzorgingshuis De Leystroom, ligt een klein paradijsje. Regelmatig wandel ik er langs en keer op keer ben ik weer verrast over wat er allemaal te zien is. Hoogste tijd dus om kennis te maken met de initiatiefneemster Leonie.

Op een zonnige nazomerdag in september besluit ik een bezoekje te brengen aan "Leonies Paradijstuin", zoals dat op de fleurige bordjes staat vermeld. Even fleurig als de bordjes, is Leonie zelf. Met haar spontane lach heet ze iedereen die langs komt van harte welkom in haar tuin.

Vruchtbare oase

Het idee van de Paradijstuin is een combinatie van eetbare tuin en een siertuin in de wijk, die is opgericht om kinderen en volwassenen de mogelijkheid te geven om buiten in de natuur te zijn, te leren en te spelen.

De Paradijstuin maakt deel uit van De Brabantse Keukentuin. Een openbare buurttuin waar buurtbewoners een eigen stukje grond kunnen beheren om te tuinieren. Ook het naastgelegen Tiny Forest is hier onderdeel van.

Het is van oudsher een vruchtbaar stukje grond, zo vertelt Leonie. Bij de bouw van de naastgelegen Leijstroom werden archeologische opgravingen gedaan uit verschillende tijdperken. Kennelijk is de grond hier altijd vruchtbaar geweest voor mensen om op te leven.

Leonie is afgestudeerd als kunstenaar en combineert dit met haar liefde voor tuinieren. Aanvankelijk had ze zich gevestigd in de wijk Hoge Vught, maar daar kon ze slechts tijdelijk blijven. In 2020 verkaste ze naar ons eigen Brabantpark, waar ze een stukje braakliggende grond tot haar beschikking kreeg. Samen met vrienden en vrijwilligers stak ze de handen uit de mouwen en in korte tijd verrees een oase van moois en lekkers.

Trots als een pauw

Als een echte paradijsvogel struint ze trots door haar tuin en laat zien wat er allemaal groeit en bloeit. Onvermijdelijk word je opgenomen in de kakafonie van kleuren, geuren en smaken. Naast prachtige bloemen en planten, groeit er ook allerlei lekkers in de tuin: appels, frambozen, boontjes, pompoenen. Het meeste gebruikt ze voor eigen consumptie, maar regelmatig deelt ze ook wat uit.

Wie goed kijkt, ontdekt ook allerlei bijzondere voorwerpen in de tuin. De kunstenaar in Leonie is duidelijk terug te zien in de diversiteit van kleine kunstwerken, die als verrassingen overal verspreid staan door de tuin. Ook haar eigen kunst maakt deel uit van het geheel. Wanneer we even rustig zitten op een van de zitplekjes in het centrum van deze oase, valt op dat ook de fauna goed vertegenwoordigd is. Vlinders, vogels en insecten genieten even zo goed van deze prachtige plek. Mogelijk komt er binnenkort ook een bijenkast en worden vogelhuisjes opgehangen.

Leonie is meerdere dagen per week te vinden in haar paradijstuin. Alles doet ze zelf, planten, plukken en bouwen. Soms met wat hulp van vrienden. Ook de kinderen uit te buurt komen regelmatig een handje helpen. Leonie geniet hier zichtbaar van. Iedereen is ook altijd welkom, zowel jong als oud, zolang ze zich maar aan de regels houden!

Enthousiasme en betrokkenheid in de wijk

Ze wil graag van betekenis zijn voor de buurt en werkt samen met onder andere Surplus. Ook heeft ze goed contact met de naastgelegen Leystroom, de buurttuintjes tegenover haar en verschillende scholen in de omgeving. De bedoeling is om vanaf 2022 allerlei activiteiten te organiseren. Denk aan workshops, bijeenkomsten of vergaderingen in de buitenlucht of verjaardagsfeestjes in de natuur. Er zijn plannen voor een rolstoelpad, en binnenkort wordt de pizza-oven in gebruik genomen.

Leonie weet zich gesteund door de gemeente, Surplus, maar vooral ook door enthousiaste buurtgenoten en gulle donateurs. Haar enthousiasme en positieve energie zijn zeker terug te zien in haar prachtige tuin.

Ga gerust eens kijken, ruiken of zelfs proeven. Want als je het lief vraagt, mag je van Leonie best iets lekkers plukken uit de tuin.

Leonie en haar paradijstuin zijn te volgen via haar website www.leoniesparadijs.com of binnenkort via het activiteitenbord bij de ingang van de tuin.

BLOEM
Kinderopvang

Duurzaam & biologisch

**Kinderdagverblijf
BSO
Peutertuin/VVE**

UW KIND AANMELDEN?
NEEM DAN CONTACT OP VOOR EEN
VRIJBIJVENDE KENNISMAKING!

076 - 515 69 00
www.bloembreda.nl

Bloem Kinderopvang Breda Noord Cornelis Florisstraat 25, Breda Oost Epelenberg 4

ZEG HET MET EEN KAARTJE!

Door Leon Colbers

Toen Brabantpark in de jaren 50 gebouwd werd, zag de postmarkt er heel anders uit. Het was de tijd van brieven. Destijds ontvingen we per Nederlander 42 brieven per jaar, dat piekte in de jaren negentig en liep daarna door de komst van internet terug naar slechts 7.

▲ Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

In 1950 ontving de gemiddelde Nederlander slechts 1,3 pakket per jaar, nu is dat met 34 pakketjes per jaar helemaal omgedraaid en de groei is er nog niet uit. Met de veranderende postmarkt, maakt ook de manier waarop we verzenden een heel groot verschil. Alhoewel, is dat zo?

▲ Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Toen de wijk in 1950 gebouwd werd hadden we geen echt postkantoor. Voor postzaken ging je naar een kantoorartikelenzaak aan de Sint Ignatiusstraat. De zaak werd naar wij hebben vernomen gerund door twee dames die achter in de zaak een PTT Postagentschap hadden. Naast speelgoed, kaarten en pennen kon je er ook terecht om je geld op je spaarbankboekje te storten... en het er later weer af te halen. De mevrouw achter het loket zette dan een stempel in het boekje en een handtekening. Zo ging dat in het pre-internettijdperk. De winkelstrip bestaat niet meer en heeft plaats gemaakt voor appartementen, maar menig wijkbewoner zal zich dit rijtje zaken herinneren met de sigarenboer, frituur, schoenmakerij de Roos...én dus het postagentschap. De post werd bezorgd door vaste bezorgers in uniform inclusief pet.

▲ Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Ergens in de jaren 80 nam post steeds meer een vlucht. De PTT vond aan het Brabantplein de geschikte plek voor een écht postkantoor. Geen kantoorartikelen of wenskaarten meer, maar post en bankzaken, door vaste medewerkers in uniform. In 1989 verzelfstandigde de PTT en was het geen overheidsdienst meer, lang bleef alles hetzelfde. Toen ik in 1996 in Brabantpark kwam wonen was dit de plek om je postzaken te regelen. Een klassiek postkantoor met loketten met glas waar een microfoonje in zat en een schuifluikje om je geld/documenten onder door te schuiven. Voor 80 guldcenoten kocht je je zegeltjes om het thuisfront de groeten uit Brabantpark te sturen. Echt druk was het er niet meer, bankzaken digitaliseerden in een rap tempo en de pakkettenstroom voor internetbestellingen moest nog op gang komen.

In 1999 startte Marjolein Wagener haar kantoorartikelenzaak Kantoor & Zo op het Brabantplein. De PTT die inmiddels TPG heette, vond de klassieke postkantoren niet meer nodig en drukte de kosten door de kantoren te sluiten. Niet lang daarna vond het postagentschap inclusief ING balie onderdak bij Kantoor & Zo. Heel de wijk kwam daar samen en Marjolein had het er maar druk mee. Net zoals het bij de dames moet zijn gegaan, was het ook bij Marjolein. Je kwam er voor een postpakketje, leuke kaarten én een praatje natuurlijk! De kaarten postte je daar dan voor de deur. De brievenbus staat om die reden nog steeds op die plek. Meerdere keren werd de zaak door gewijzigde eisen vanuit PostNL gewijzigd. De ING-balie en pinautomaat verdwenen, maar de pakketjes werden talrijker.

▲ Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Hele rolcontainers met internetbestellingen stonden aan het eind van de dag in haar zaak. Toen een brand in het magazijn Marjolein deed besluiten na 18 jaar te stoppen met haar zaak was het even bezien waar we met onze postzaken terecht zouden kunnen.

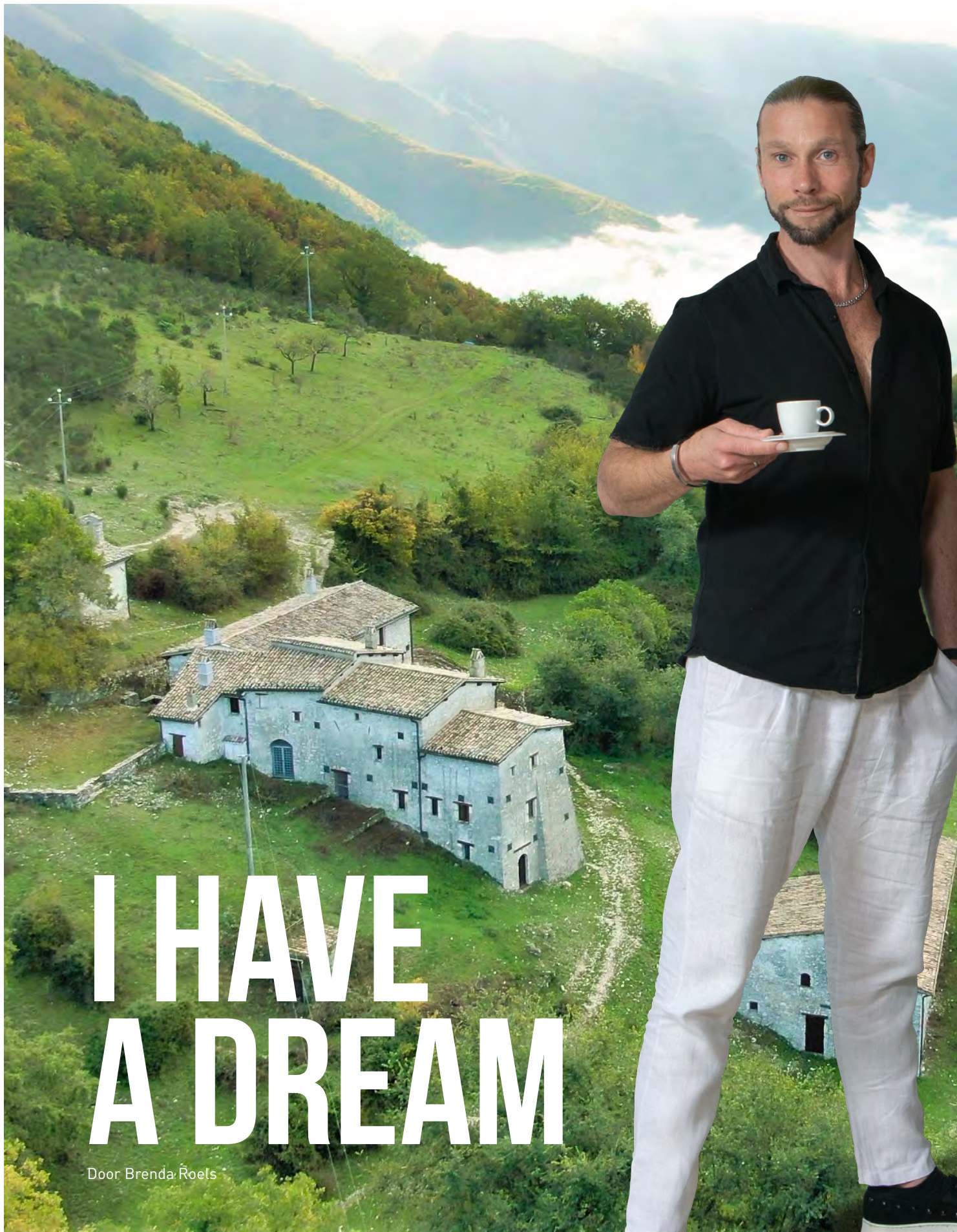
Buurstee Bike Centre nam die rol uiteindelijk deels over, maar ook inleverpunten zoals bij Karwei of de PostNL Pakketautomaat aan de Bijster en de verkoop van zegels bij Albert Heijn zorgen ervoor dat we weliswaar anders, maar nog steeds op de post kunnen vertrouwen.

Cafetaria van Leeuwen

Voor vers gesneden friet
en kwaliteit snacks

Erasmusplein 7
4834 AD Breda
Tel 076 888 2916
www.cafetariavanleeuwen.nl

I HAVE A DREAM

Door Brenda Roels

Wat wil jij later worden? Iedereen heeft wel een droom voor de toekomst: een wereldreis maken, wonen in een kasteel of trouwen met een echte prinses.... De meeste dromen zijn bedrog, maar soms krijg je de kans om je droom werkelijkheid te maken.

Dit laatste geldt ook voor Leon en Peter, die op het punt staan hun droom te gaan leven in het mooie Italië.

Waar het ooit begon

Eigenlijk is het een lang gekoesterde droom van Leon. Sinds hij jaren geleden met de NHTV op studiereis ging naar Italië, is hij verknocht aan het land. Verschillende keren bezocht hij Italië, samen met zijn broer. Toen al keek hij altijd uit naar mooie pandjes en had hij de meest fantastische ideeën om daar te wonen en te werken.

Toen hij Peter voor het eerst meenam op vakantie naar Toscane, was Peter niet meteen onder de indruk. Totdat Leon hem meenam naar Umbrië. Hier voelde ook Peter zich meteen thuis. Ze troffen daar een kerkje met klooster erbij en vrijwel meteen begonnen de creatieve breinen van beide heren te draaien. Samen smeedden ze plannen om het kerkje te kopen en om te toveren in een toeristisch verblijf. De uitvoering van de plannen bleek echter door de strenge eisen van het bisdom niet haalbaar en de droom verdween weer in de ijskast.

Crisis wordt kans

Leon werkte gedreven verder aan zijn eigen internetbureau Forcez en Peter wijdde zich gepassioneerd aan zijn loopbaan als dansdocent op de voorbereidende beroepsopleiding voor het HBO dans.

Tot in 2020, toen de coronapandemie toesloeg en Peter na de zoveelste online les googelde op 'onroerend goed Umbrië'. 'We kunnen ook gewoon een heel dorp kopen', zei hij tegen Leon nadat hij op een borgo in de buurt van Spoleto was gestuit. Meer voor de grap dan serieus, maar bij Leon had het wat getriggerd. De hersens gingen weer ratelen. Moeten we nog een vaste werkplek hebben of kan het ook anders?

▲ Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Want wat voorheen raar leek is nu zeker voor Leon dagelijkse realiteit. Klanten zijn namelijk via online ook goed te bedienen en het werk werd er niet minder om. Ook zijn personeel gaf aan het thuiswerken wel lekker te vinden. Hij beseftte dat hij niet gebonden is aan een plek, maar zijn werk vanaf vrijwel iedere locatie kan doen. Misschien zelfs efficiënter.

Voor Peter was dit echter een ander verhaal. Online lesgeven werkt niet in een uitvoerend vak. Maar met het anders inrichten van zijn vak en uren waren er wel mogelijkheden. Voor allebei een reden om de droom verder te bestuderen.

Ze trokken de stoute schoenen aan en informeerde bij de makelaar om een afspraak te maken. In één weekend gingen ze met PCR-test en de nodige documenten op zak op en neer naar Italië. Peter was nog wat sceptisch, maar toen ze op het landgoed kwamen vielen alle bezwaren weg. Ze waren op slag verliefd. Zoals Peter het omschrijft: dit pand vroeg er gewoonweg om in ere hersteld te worden.

Van droom naar realiteit

De plannen werden al snel steeds concreter. Net zoals de monniken die hier zo'n 700 jaar geleden vestigden om het

**“Alle zorg
in de Wijk”**

Draaiboom 119 - 4817WP, Breda
gezondheidscentrumheusdenhout.nl

Het Huisartsenteam Heusdenhout • Buchrnhornen • Thebe • Breda PT • Neuro Revalidatie • Aula • Psychologie ONE

hoofdklooster verderop te kunnen voorzien van voedsel, willen ze hier op kleine schaal gaan 'boeren'. Zoals de opa van Leon vroeger een gemengd boerenbedrijf runde, willen ook Leon en Peter in harmonie met de omgeving en respect voor de enorme biodiversiteit op een eerlijke manier producten verbouwen. Gecombineerd met wat koeien, varkens, kippen en bijen willen ze zoveel mogelijk in de eigen behoeften én die van gasten kunnen voorzien.

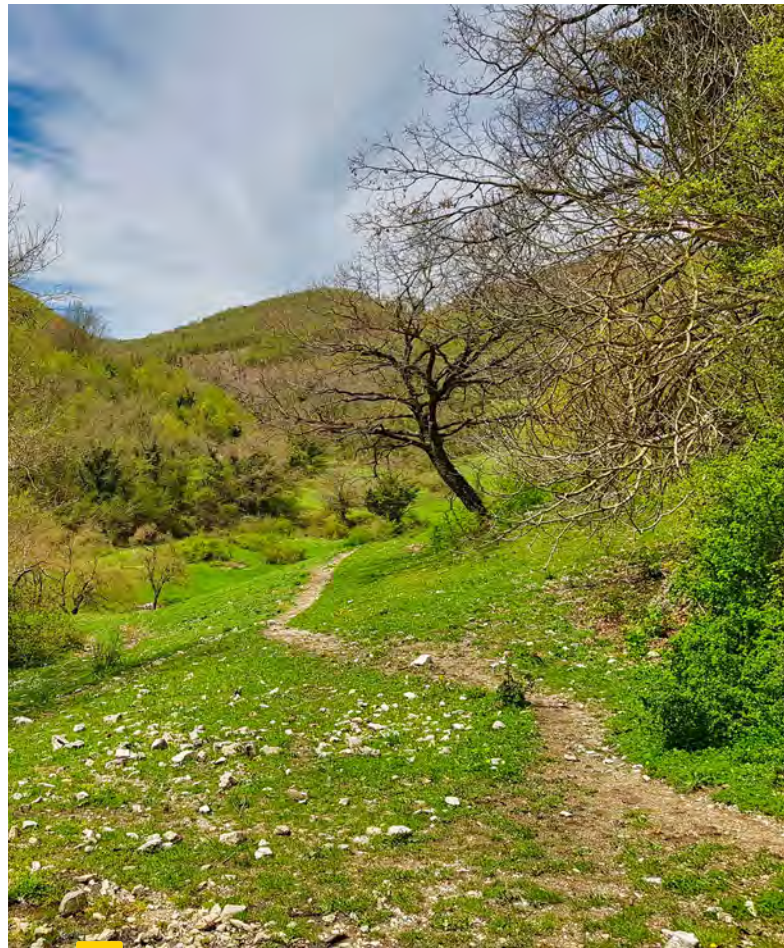
Want naast een kleinschalige boerderij komt er ook ruimte om gasten te ontvangen. Ook deze willen ze graag verwelkomen in harmonie met de natuur en stimuleren om op ontdekking te gaan op het 180 hectare grote landgoed. Zowel volwassenen als kinderen worden zo van harte uitgenodigd om dichterbij de natuur en de dagelijkse voedselvoorziening te komen. En wat is nu lekkerder dan zelf geplukte groenten en fruit, honing uit eigen bijendraat of ragout van zwijnen uit eigen bos te proeven.

Toekomst

Zowel Leon als Peter vertellen gepassioneerd over hun plannen en beiden gaan steeds meer stralen als ze hun toekomstdromen uiteen zetten.

Als alles loopt zoals gehoopt zal Leon zich in het voorjaar van 2022 vestigen als een echte Italiaanse 'contadino' (= boer), gecombineerd met zijn werk voor zijn internetbureau. Peter zal een aantal periodes per jaar in Nederland verblijven om zijn werk als docent voort te zetten. Samen kijken ze er erg naar uit om hun leven in la bella Italia op te bouwen.

Of ze Breda gaan missen? Niet echt. Beiden voelen zich niet gebonden aan materiële zaken of een locatie. Het gaat er niet om waar je leeft, zo filosofeert Leon, maar om de manier waarop. Waardevolle contacten die ze nu hebben, blijven ze toch wel onderhouden en nieuwe contacten ontstaan vanzelf. Dat hebben ze wel gemerkt in de keren die ze inmiddels al op en neer gereden zijn naar hun nieuwe stekje.

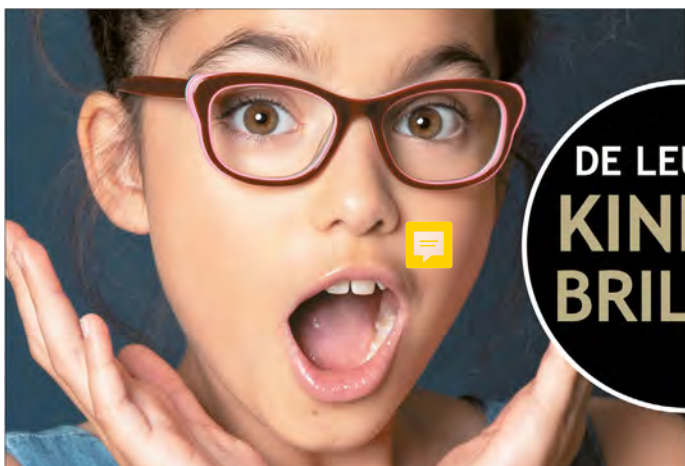

▲ Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Wij zullen jullie wel degelijk missen! Maar bovenal wensen we jullie heel veel geluk in het verwezenlijken van jullie droom: buona fortuna!

Meer informatie?

Op www.raischio.it is zodra dat kan meer te vinden over het bijzondere landgoed en wat er allemaal gebeurt.

DE LEUKSTE
KINDER
BRILLEN

BRILMODE

ROB
BOON

BREDA - Brabantplein 3

Tel: 076 - 514 99 42

info@brilmoderobboon.nl

www.brilmoderobboon.nl

MÉÉR DAN BASIC

Ontmoetingsplek aan de Teteringsdijk

Door Leon Colbers

Sommige plekken vragen om ontmoetingen. Eén van die plaatsen is de Teteringsdijk 295/297. Want waar wijkbewoners elkaar daar tot 1994 in de Driesprongkerk (officieel de Kerk van Onze Lieve Vrouw van Goede Raad) troffen, staat al sinds jaar en dag een sportschool. Een sportschool die al een langere traditie kent dan de naam van de keten die het nu draagt. Deze sportschool is dan ook méér dan Basic en is tot op de dag van vandaag een belangrijke plek waar mensen elkaar ontmoeten.

Normaal gesproken wandel ik om zeven uur richting de dijk om te gaan sporten, maar op deze zonnige herfstdag wandel ik wat later, rond 10 uur die kant op. Van Penny, voor velen het vertrouwde gezicht van de club, heb ik namelijk vernomen dat er een groepje sporters elkaar rond die tijd ontmoet.

Eén van de leden van deze groep blijf ik zelfs te kennen van onze straatfeestjes in de Kwekerijstraat. Het is Peter Giesen, voormalig brandweerofficier die hier al 15 jaar zijn lijf fit houdt.

▲ Het pand van Basic Fit aan de Teteringsdijk.

Peter: "Toen ik 15 jaar geleden met functioneel leeftijdsontslag kon, viel ik aanvankelijk een beetje terug. In mijn carrière hoorde sporten erbij, dus dat heb ik daarna maar snel hier opgepakt om fit te blijven. Destijds heette het hier nog Future Fitness en hoorde het niet bij een keten. Er was een sauna en bar, dus dan bleef je na je training makkelijk nog even plakken." Peter is een prater merk ik,

De voormalige Driesprongkerk (Onze Lieve Vrouw van Goede Raad) aan de Teteringsdijk 295, stamt uit 1925 en werd ontworpen door J. van Groenendael. In 1944 werd de kerk zwaar beschadigd. In 1950 kwam een nieuwe kerk gereed waarin delen van de verwoeste kerk waren opgenomen. De kerk werd aan de eredienst onttrokken in 1994 en afgebroken in 1995. Op de plek werd een appartementencomplex, sportschool en woning voor de eigenaren van de sportschool gebouwd.

niet iemand die puur en alleen voor de sport komt.

Peter: "Nee, voor mij is sporten alleen maar saai, zouteloos. Voor mij gaat het ook om de sociale contacten."

Daarin onderscheidt deze vestiging zich inderdaad van andere clubs van dezelfde keten. Dat merk ik ook 's ochtends waar twee vrienden elkaar stevast ontmoeten en ook ik aangesproken word door de vaste groep sporters van dat 'tijdsslot', jong, oud, alles door elkaar. "Precies", zegt Peter. "Het is niet dat we een georganiseerd groepje zijn, maar het is gewoon zo gegroeid. We zijn met een man of tien en we proberen in ieder geval op maandag, woensdag en soms ook vrijdag te sporten tussen 9.00 en 10.30 uur. Daarna even douchen en dan lekker wat ouwehoeren met een thermosflesje koffie. Want sinds het hier een Basic Fit is, zijn die voorzieningen allemaal wat soberder. Een bar waar je wat te eten en drinken kan bestellen, is er helaas niet meer. Maar voor mij blijft het samen komen een fijne afwisseling van mijn dag".

'De basis is hier prima en waar het op andere plekken afstandelijk is, is dat hier niet. Het is gewoon gezellig en dat vinden de meesten van onze groep belangrijk.'

Peter Giesen

Wat maakt deze plek zo anders? "Het is gewoon de sfeer. Ik ben ook wel eens op het Chasséveld geweest en bij andere ketens. Maar dat is het dan toch niet. De basis is hier prima en waar het op andere plekken afstandelijk is, is dat hier niet. Het is gewoon gezellig en dat vinden de meesten van onze groep belangrijk. Natuurlijk zijn er mensen weggelopen die wél al die faciliteiten wilden, maar de gemoedelijkheid

van hier vindt je daar niet. Ik vind het hier goed, ook wat het personeel betreft. Natuurlijk hebben we Penny die met iedereen een praatje maakt, maar ook Nicole de clubmanager heeft gemerkt dat het hier geen doorsnee is. Nieuwe personeelsleden merken dat ook en zeggen dan snel dat het hier zo gezellig is."

Dit interview was overigens al gepland voor maart 2020, maar toen kwam corona. Een vervelende periode waarbij de sportclubs de deuren moesten sluiten.

"Ja, zegt Peter. We konden elkaar dus een hele tijd niet ontmoeten. Maar toch hebben we de draad weer opgepakt. Het is fijn om elkaar zo een beetje in de gaten te kunnen houden. Want ondanks dat we geen georganiseerde groep zijn, letten we wel op elkaar. Als iemand ziek is, dan krijg je toch te horen waar je was maandag. Dat is toch fijn?"

En zo is het maar net, juist in deze tijden is het fijn dat wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten en dat een plek die al zo lang een plek is voor ontmoetingen dat gewoon blijft.

Wil jij onze partij beter leren kennen?

We horen graag van je!

<https://breda.d66.nl>

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen.

A woman with vibrant red hair and a bright smile is shown from the chest up. She is wearing a black top and a dark jacket. She is holding a pair of silver scissors in her hands, positioned as if about to cut. The background is softly blurred, showing what appears to be a workshop or studio setting with wooden elements.

KNAP GEKNIPT BIJ KNIP&KNAP

Als bewoner van Heusdenhout of Brabantpark komt ook u vast regelmatig op het plein van winkelcentrum De Bisschopshoeve. Naast het doen van de dagelijkse boodschappen, het kopen van een vers stukje vis, een lekker broodje of een sappig biefstukje, kunt u er ook dagelijks terecht voor een kappersbeurt. En wel bij de kapperszaak Knip&Knap.

Een warm welkom

Al bijna 12 jaar lang wordt de zaak vakkundig gerund door Alicia Bosma. In 2012 nam ze de zaak over van de toenmalige eigenaar-kapper, voor wie ze al een aantal jaren werkte. Ze nam het schaarstje over en doopte haar zaak Knip&Knap.

Bij binnenkomst voel je je meteen welkom. De dames groeten hartelijk iedere klant die over de drempel stapt. De föhns en droogkappen blazen tevreden ronkend heerlijk warme lucht door de kapsels en door de zaak, en de inrichting doet knus en gezellig aan.

Dames, heren en kinderen, iedereen is welkom bij Alicia en haar team. De klandizie bestaat voornamelijk uit inwoners van Heusdenhout. Maar ook mensen uit de wijdere omtrek van Breda weten Knip&Knap te vinden.

Naast de oudere dames, die periodiek langskomen voor een klassieke watergolf, weten steeds meer jonge mensen de zaak te vinden. In de afgelopen jaren is de wijk verjongd, volgens Alicia, en dat zie je ook in de klanten. Leuk, want dat maakt het werk alleen maar interessanter.

Alicia vindt het heerlijk om voor haar klanten te zorgen, zo vertelt ze, ze voelt zich betrokken bij de veelal vaste klantenkring die ze bedient. Zij en haar meiden – zoals ze haar team zelf noemt – hechten waarde aan een goede band met de klanten. Van veel mensen kennen ze de achtergrond of hun persoonlijke verhaal. Naast aandacht voor de kapsels, hebben ze ook aandacht voor wat mensen bezig houdt. Deze persoonlijke aandacht en vertrouwensband die ze met mensen opbouwen, onderscheidt hen van andere kapsalons in de omgeving.

Kappen in coronatijd

Afgelopen 12 jaar is de zaak gegroeid en het team is langzaam uitgebreid van 3 naar 5 meiden. Vooral afgelopen jaren, met de komst van corona, zijn uitdagend geweest voor Alicia als ondernemer.

Ze heeft begrip voor alle maatregelen die moeten worden genomen, ook voor de lockdown van afgelopen jaar. Maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat het makkelijk is. De zaak is tijdens de eerste lockdown 7 weken dicht geweest en tijdens de tweede lockdown nog eens 12 weken. In de

tussentijd is de salon volledig aangepast aan alle geldende maatregelen van dat moment. De aanpassingen zijn nog steeds prominent aanwezig, en passen helemaal in het bestaande interieur.

Klanten tonen zich tevreden over de geplaatste tussenschermen, het voelt veilig en knus aan om in je eigen kappersshokje bediend te worden. Naast het personeel, houden ook de klanten zich goed aan de maatregelen van het moment. Er wonen gewoon hele lieve mensen in deze wijk, lacht Alicia.

Lief zijn voor elkaar

Alicia is sowieso altijd op zoek naar verbinding. Met haar klanten, maar ook met haar collega ondernemers op het plein. Haar boodschap is dan ook: "wees lief voor elkaar!" Ze vindt het fijn te merken dat die verbinding ook terug te vinden is in de wijk en haar bewoners. Als voorbeeld noemt de wijkraad, waarmee ze regelmatig contact heeft. En ook deze wijkkrant is wat haar betreft een mooi voorbeeld van betrokkenheid en verbinding door de wijkbewoners. Daar draagt ze dan ook graag haar steentje aan bij, ze is al jaren een trouwe adverteerder in het blad. En daar zijn wij natuurlijk heel blij mee!

Ze hoopt nog vele jaren te kunnen knippen en kappen op de huidige locatie, samen met de meiden in haar team. De salon wordt regelmatig opgeknapt en ook momenteel zijn er weer plannen voor een mooie opfrisbeurt. Wordt je nog knapper geknipt!!

CHINEES SPECIALITEITEN RESTAURANT

palace

皇宮酒樓

TILBURGSEWEG 222
4817 BJ BREDA

WIJ ZIJN WEER GEOPEND VANAF 5 JUNI 2021

WWW.PALACEBREDANL
076-5878897
RUIJME (GRATIS) PARKEERGELEGENHEID

NIEUWS VAN WIJKRAAD HEUSDENHOUT

“Heusdenhout Ontwikkelt 2030”

Korte terugblik

Enkele maanden geleden hebben wij u geïnformeerd over de wijk enquête en de uitkomsten hiervan.

Doel is om als wijkraad samen met bewoners, vrijwilligers en professionals in de wijk, een wijkagenda te realiseren, waarin verbeterpunten en wensen voor de toekomst zijn opgenomen.

Het doel van de wijkagenda is om de sociaal-maatschappelijke vraagstukken en de ruimtelijke plannen samen te brengen en daarmee de leefbaarheid en de burgerparticipatie in de wijk te behouden of te verbeteren.

De wijkagenda is een duurzaam, breed gedragen plan met een gezamenlijke visie van wijkbewoners, gemeente en professionals in en uit de wijk. Het plan stelt kaders en reikt handvatten aan om prioriteiten te kunnen stellen voor onder andere wijkraad Heusdenhout, wijkbewoners en gemeente.

Klankbordgroepen!!

De enquête uitkomsten zijn verwerkt. Om deze uitkomsten te vertalen naar concrete acties, organiseren we themagerichte bijeenkomsten. We hebben geprobeerd om dit nog in 2021 te doen, maar dat wordt niet gehaald. Dit gaat nu plaatsvinden in 2022.

Om te beginnen: Twee thema's staan nu op de rol om hierover met de wijk in gesprek te gaan.

Het doel van deze bijeenkomsten is om, per thema een werkgroep/ klankbordgroep te vormen die aan de slag gaat met deze acties.

De wijkbewoners die zich voor een thema hebben aangemeld ontvangen voor de bijeenkomsten, per email, een uitnodiging.

Thema 1. Hart van Heusdenhout.

Voor dit onderwerp is al eerder een startbijeenkomst geweest. Dit is digitaal via teams gedaan.

Enkele uitkomsten uit de wijk enquête, m.b.t. Hart van Heusdenhout, waren:

- Het Hart is totaal niet herkenbaar. Winkelcentrum is qua aanbod en ondernemers goed in balans, maar de buitenzijde van de winkels ziet er achterhaald uit en het openbaar gebied is vreselijk onaantrekkelijk. Meer

horeca, een plek, geschikt om gezellig wat te gaan drinken en anderen te ontmoeten.

- Jammer dat door het hart de grote Heerbaan loopt. De toegang naar het winkelgebied is blijft, ook met de nieuwe rotonde, een aandachtspunt. Er moet op veel dingen tegelijk worden gelet: verkeer, oversteekplaatsen, fietspaden. Een veelgehoorde wens is de terugkeer van zebrapad t.h.v. Kapelhof en winkelcentrum.

Thema 2 Wonen.

Tijdens de eerder gehouden wijk enquête hebben veel wijkbewoners aangegeven betrokken te willen blijven bij het thema Wonen.

Enkele uitkomsten uit de wijk enquête, m.b.t. het thema Wonen zijn:

Wijkraad Heusdenhout staat voor een vitale wijk met een gewaardeerde leefomgeving en werkt samen met de bewoners aan een duurzame toekomst. De onlangs gehouden wijk enquête geeft hiervoor belangrijke richtlijnen op de daarin te onderscheiden 5 categorieën Wonen, Veiligheid, Voorzieningen, Hart van Heusdenhout en Betrokkenheid. In deze notitie ligt het accent op verdere uitwerking van het thema “Wonen” en de betrokkenheid vergroten bij het wonen en duurzaamheid.

Algemene scores uit de wijk enquête over het thema Wonen

- Tevredenheid woning. 8.0
- Huidige woning past bij levensfase. 7.9
- Voldoende woningaanbod volgende levensfase. 5.2
- Huidige woning voldoende duurzaam 5.1
- Voldoende zorg of woon ondersteuning 6.0
- Voldoende woningaanbod met zorg/ondersteuning 6.6
- Tevredenheid luchtkwaliteit en geluid 5.1
- Tevredenheid groenvoorziening. 6.7

De belangrijkste resultaten op het terrein van wonen zijn aandacht voor betaalbaarheid en schromelijk gebrek aan betaalbare woonvormen voor senioren en starters.

Veel genoemde onderwerpen uit de wijk enquête

- Meer betaalbare koop- en huurwoningen voor starters;
- Meer betaalbare huurwoningen midden inkomens categorieën;
- Meer betaalbare koopwoningen voor senioren;
- Meer diversiteit in aanbod van woningen en woonvoorzieningen;
- Minder hoogbouw, geen grootstedelijke uitstraling;
- Kleinschalige nieuwbouw voor starters en midden inkomens;
- Voor alle inkomenscategorieën is de behoefte aan betaalbare huur- en koopwoningen groot;
- De groene woonomgeving scoort goed en de wens is deze zoveel mogelijk te behouden ondanks de groeiende woonbehoefte;
- Op het terrein van wonen is er veel aandacht voor betaalbaarheid en gebrek aan betaalbare woonvormen voor senioren en starters.

Duurzaamheid in relatie tot de bestaande woningvoorraad

Het score verloop op het terrein van duurzaamheid was matig. Opgeroepen werd daar meer aandacht aan te geven met name voor de aanpak van collectieve projecten voor zonnepanelen en isolatie maatregelen.

- De parkeerplaats is te klein. Maak er een plein van dus autoloos! Fietsenstandaard, een mooi Plein waar evenementen kunnen plaatsvinden voor iedereen in de wijk!

Wat is nu de stand van zaken?

Voor Hart van Heusdenhout wordt ingezet op een herinrichting/ transformatie van de openbare fysieke ruimte van winkelcentrum Bisschopshoeve en aangrenzende ruimte rond het winkelcentrum, zoals is aangegeven op het plaatje op de volgende pagina. (Dit is de huidige situatie).

In 2022 gaan we verder met de uitwerking van een plan "Hart van Heusdenhout".

Stress op je werk? Moeite met ontspannen?
Op zoek naar de juiste balans tussen werk en privé?

IntensPsychologie biedt professionele begeleiding bij werk gerelateerde klachten.

intenspsychologie

Heusdenhoutsestraat 16A, 4817 WC Breda
www.intenspsychologie.nl

balans in werk en welzijn

PLEXUS
Yoga • Pilates • Dans

- Pilates groeps-en privelessen
- Yoga, Stoelyoga en dans
- Massage
- Dans en Parkinson, ms en meer

Aanbieding: Proefles Pilates in een groep gratis in januari/februari

Awaydance lessen voor Parkinson en meer
Dansstudio Djazzle
Gaffelstraat 65
4835 AM, Breda

Pilates
Dorpshuis 't Web
Zuringveld 1
4847 KS, Teteringen

Stoelyoga en dans
Park Zuiderhout
Arnold Janssenlaan 46
4847 DK, Teteringen

Voor meer informatie, kijk op onze website www.dbcplexus.nl

- ▲ Huidige situatie van winkelcentrum Bisschopshoeve en aangrenzende ruimte.

Deelnemende partijen hierin zijn wijkbewoners, gemeente Breda, winkeliers en de eigenaar van het winkelcentrum. Uitvoering en planrealisatie staan nu gepland voor 2023. Een 1e digitaal gesprek met wijkbewoners hebben we gehad op 8 juli jl., via teams. In 2022 gaan we hiermee verder. Aan de mensen die hieraan hebben deelgenomen wordt gevraagd om hun emailadres nog een keer naar voorzitterheusdenhout@ziggo.nl te sturen, zodat wij een nieuwe uitnodiging kunnen sturen voor vervolgbijeenkomsten. Heeft u zich nog niet aangemeld, maar ook interesse om mee te doen, laat het ons dan weten via het vorenstaand emailadres. Wij streven ernaar om fysieke inloopbijeenkomsten te organiseren maar dit is vooral afhankelijk de ontwikkelingen die Corona meebrengt.

Betrokkenheid duidelijk aanwezig in wijk Heusdenhout

- Veel mensen -133 personen- hebben zich opgegeven voor betrokkenheid bij de verdere uitwerking van de thema's wonen en duurzaamheid. Inspraak en communicatie over ontwikkelingen en plannen zijn zeer gewenst.

In 2022 gaan we verder met de uitwerking van het thema "Wonen en Betrokkenheid". We doen dit samen met wijkbewoners, gemeente Breda en overige wijk belanghebbenden.

Wij streven ernaar om hiervoor fysieke (inloop) bijeenkomsten te organiseren maar dit is vooral afhankelijk van de ontwikkelingen die Corona meebrengt. Als dit niet lukt organiseren we digitale wijkbijeenkomsten. Degene die zich hiervoor hebben aangemeld tijdens de wijk enquête sturen wij sowieso een uitnodiging.

Voor beide opties geldt dat u per email vooraf tijdig een uitnodiging ontvangt.

Volg voor verdere informatie ook onze FB pagina en website.

Heeft u zich nog niet aangemeld, maar ook interesse om mee te doen, laat het ons dan weten via voorzitterheusdenhout@ziggo.nl.

Betrokkenheid duidelijk aanwezig in wijk Heusdenhout

Wij zoeken nog enkele mensen die kunnen helpen met websitebeheer en/of redactionele stukjes kunnen schrijven voor wijkblad en een nieuwsbrief. Een beetje extra hulp is broodnodig en zeker welkom.

Hebt u interesse, vragen, ideeën of aanvullende opmerkingen, of wilt u meer informatie?? Laat het ons dan weten via voorzitterheusdenhout@ziggo.nl, Facebook of een contactformulier op onze website.

Hartelijke groet,
Wijkraad Heusdenhout

Flore
praktijk voor verloskunde

Persoonlijk, betrokken en vele jaren ervaring
óók in anticonceptie zorg!

Maartje Huver
Verloskundige

Altijd bereikbaar op
06 - 5100 7769
www.floreverloskunde.nl

WEL EENS EEN VIS DE TRAP ZIEN NEMEN?

Door --

Het klinkt als de inleiding van een flauwe grap. Maar 'vistrappen' bestaan echt, en zijn zelfs ontzettend belangrijk. In ons eigen Brabantpark is er een mooi voorbeeld van te zien. Daar loopt de Molenleij doorheen, een door mensen aangelegde beek die met diverse andere wateren in verbinding staat. Als je denkt aan dieren in Brabantpark schieten je waarschijnlijk eerst de eenden en andere watervogels in de Michaëlvijver te binnen, maar natuurlijk leven er ook vissen in het water en zo'n beek is voor hen ontzettend handig om zich te verplaatsen.

Vismigratie

Dat vissen zwemmen spreekt voor zich, maar wist je ook dat er trekvissen bestaan? Ze leggen soms wel duizenden kilometers af. De plek waar vissen geboren worden en opgroeien (de paaiplaats) kan namelijk heel ergens anders liggen dan de plek waar de vissen hun volwassen leven doorbrengen. Vervolgens reizen ze weer terug naar de plek waar hun oorsprong ligt om zichzelf voort te planten. Kleinere afstanden worden afgelegd om voedsel te zoeken. Niet iedere vis(soort) legt gigantische afstanden af in zijn leven, maar in ieder geval bewegen vissen zich in de natuur heel anders voort dan in de aquaria of vissenkommen waarin de meeste mensen hen helaas het vaakste zien.

Het reisgedrag van vissen wordt ook wel 'vismigratie' genoemd. Vismigratie is van groot belang voor het voortbestaan van vissoorten. We horen tegenwoordig vaak over de grote afname van biodiversiteit die veroorzaakt wordt door factoren als milieuvervuiling, klimaatverandering en het verdwijnen van ongerepte natuur, en helaas raakt dit probleem ook vissen. Om de vissen en hun leefomgeving

te beschermen, zijn er de laatste decennia verschillende maatregelen in wet- en regelgeving vastgelegd. Deze hebben ook betrekking op vismigratie. Het betreft dan bijvoorbeeld de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000.

Obstakels in het water

Maar wat heeft die trap er nou mee te maken? In de Molenleij dient de vistrap als een stuw. Als je wel eens gevaren hebt, ken je vast het principe van een stuw. De hoogte van het water is aan beide kanten van de stuw verschillend. De stuw zorgt dat dat hoogteverschil overbrugd kan worden, in dit geval doet de vistrap dat ook voor de vissen. Door het bestaan van de stuw kan water in hoger gelegen gebieden bovendien beter worden vastgehouden, waardoor verdroging wordt tegengegaan. Het heeft dus een belangrijke functie, maar een stuw vormt voor vissen vaak een onoverkomelijke hindernis. De vistrap is een diervriendelijkere optie om te zorgen dat vissen zich kunnen verplaatsen.

Het fenomeen in Brabantpark is hiermee verklaard, maar het is interessant om te weten dat er nog veel meer manieren zijn om vissen te faciliteren bij hun reis. Of eigenlijk moet ik zeggen: naast stuwen zijn er nog veel meer door mensen geïntroduceerde obstakels, de zogenaamde 'kunstwerken', die op vernuftige wijzen worden omzeild. Relatief onschuldig zijn de kunstwerken die enkel de doorgang blokkeren, maar in gemalen kan de vis zelfs om het leven komen. Die naam is dus op een lugubere manier erg toepasselijk gekozen. Hoewel het nog maar bij weinig mensen bekend is, is de wetenschap er al lange tijd over uit dat vissen ook pijn kunnen lijden. Tegenwoordig wordt er mede vanwege het voorkomen van dierenleed dus steeds vaker voor gezorgd dat gemalen 'vispasseerbaar' worden gemaakt. In de optimale situatie worden ze zelfs tweezijdig vispasseerbaar, zodat vissen helemaal zelf kunnen beslissen waar ze naartoe willen zwemmen.

Ten slotte: mocht het onderwerp je interesse hebben opgewekt, zoek dan eens op internet met de term 'visdeurbel'. Lees- en kijkplezier gegarandeerd! Wie weet kan ik over een tijdje hier wel een nieuwe column schrijven met de titel "Ooit de deur geopend voor een vis?"

Ook genieten van de lekkerste Italiaanse Delicatessen?

We hebben een uitgebreid assortiment voor uw maaltijd of borreltafel. Op vrijdag bent u van harte welkom bij ons aan de Lageweg nummer 1 (Bij de Driesprong het spoor over en dan het eerste straatje rec

Ook kunt u ons vinden op weekmarkten in Breda, Oosterhout en Zierikzee en op delicatessenbreda.nl

Weekmarkten

Donderdag:	Zierikzee	8.00 - 16.00 uur
Vrijdag:	Breda, Grote Markt	8.00 - 15.00 uur
Vrijdag:	Teteringen, Lageweg 1	16.00 - 17.30 uur
Zaterdag:	Oosterhout, Markt	8.00 - 16.00 uur
Zaterdag:	Breda, Vijverstraat	8.00 - 13.00 uur

T. 076-5617707 - I. delicatessenbreda.nl - E. info@delicatessenbreda.nl

FEESTJE!?

Bij "De Druiventros" zit je goed.

U Reserveert tijdig uw dranken, etc. komt het halen of wij brengen het. rekent af wat verbruikt is.

Wij hebben een totaal pakket:
Bier (krat/fust), frisdrank, wijn en sterke drank!

123 FEESTJE .NL
UW FEESTJE ONZE ZORGEN!

WWW.DRUIVENTROS.COM

De Druiventros-123feestje Hoogeind 6 4817 EM Breda 076-5210026
www.druiventros.com info@druiventros.com www.123feestje.nl info@123feestje.nl

BREDA PT
SPORTS & PERFORMANCE CENTRE
LET'S GET PERSONAL

BOEK JE GRATIS PROEFLESSEN OP BREDAPT.NL
GA DE UITDAGING AAN!

PTX

BREDA PT TRAININGEN:

PERSONAL TRAINING	OUTDOOR FITNESS
PERSONAL GROUP TRAINING (2-6 PERS)	PRE-HAB & RE-HAB PT
STRENGTH & CONDITIONING	PRE & POSTNATALE FITNESS
E - GYM	

DRAAIBOOM 119 / 4817 WP, BREDA / BREDAPT.NL / 076-5873300

COLOFON

Brabantpark & Heusdenhout Nieuws is een uitgave van Stichting Wijkactiviteiten Breda-Oost en wordt vier keer per jaar gratis huis-aan-huis verspreid in de wijken Brabantpark en Heusdenhout.

Oplage:
8.000 exemplaren

Hoofdredactie:
Leon Colbers

Redactie:
Leon Colbers, Brenda Roels, redigeerwerk Anthony Oonincx, Saskia van der Weide, fotografie Els van Genugten en bijdragen van Wim Joosen en Frans Gooskens

Bezorging
Leen de Bruijn en vele vrijwilligers.

Vormgeving:
Forcez B.V.
Leon Colbers & Marcus Braun
www.forcez.nl

Redactie en Advertentieverkoop:
Stichting Wijkactiviteiten Breda-Oost
Kwekerijstraat 7
4817 MT Breda
Tel. 076 - 51 54 658 (Bij voorkeur contact per mail)
E-mail: info@breda-oost.nl
www.breda-oost.nl

De volg deadline voor Brabantpark & Heusdenhout Nieuws is:
12 november

Het blad verschijnt drie weken na de deadline. De verspreidingsdata kunnen wel eens iets afwijken: het blad wordt geheel gemaakt en bezorgd door vrijwilligers. We hopen op uw begrip hiervoor. U kunt uw kopij aanleveren via info@breda-oost.nl.

Overname van (delen van) artikelen is mogelijk, na vooraf overleg met – en uitdrukkelijke toestemming van – de hoofdredacteur en met bronvermelding.

De inhoud van Brabantpark en Heusdenhout Nieuws is met zorg samengesteld. Desondanks zijn fouten of omissies mogelijk. Uitgever en redactie zijn niet aansprakelijk voor eventuele hieruit voortvloeiende schade.

doornbosfysio.nl

Rug- of nekpijn?
**WIJ HELPEN U
SNEL VAN UW
KLACHTEN AF**

Maak vandaag
nog een afspraak
via 076 5720057!

doornbos fysio
centrum van aandacht.

Knip@Knap

BISSCHOPHOEVE 24 076-5810049 WWW.KNIPENKNAPBREDANL	Ma	12.00-18.00
	Di	09.00-18.00
	Wo	09.00-18.00
	Do	09.00-18.00
	Vr	09.00-18.00
	Za	09.00-16.00

Winkelcentrum

HEUSDENHOUT

Gemakkelijk & Compleet Winkelen

WENST U HELE FIJNE FEESTDAGEN EN EEN
GELUKKIG EN GEZOND NIEUWJAAR

Albert Heijn
Bischofshoëve

SLAGERIJ
HAARSELHORST

Bewaxed

kwalitaria
natuurlijk de lekkerste

YOUR Hairstyle
by ME

Knip & Knap

PEDICURYSALON
EXCELLENT FEET
AANDACHT VOOR UW VOETEN

'T VISKWARTIER

Gall & Gall
SINDS 1884

Bakker
van Kuyk
Brood Banket
en Delicatessen

